MIEJSKI TRANSPORT SZYNOWY

Wykład dla pierwszego stopnia studiów (inżynierskie), specjalność ILB, profil dyplomowania „koleje”

MTS_06

Dr hab. inż. Maciej Kruszyna, profesor uczelni

współpraca: pracownicy Zespołu Kolei i Systemów Transportu, Katedra Dróg, Mostów, Kolei i Lotnisk

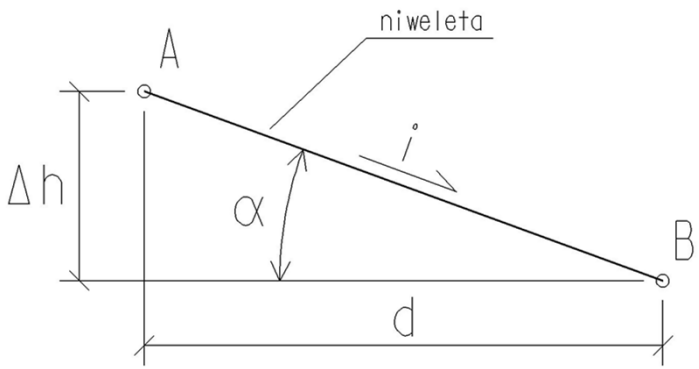
Tory tramwajowe w profilu podłużnym i przekroju poprzecznym

współpraca: dr inż. Jacek Makuch

ELEMENTY GEOMETRII TRASY W PROFILU PODŁUŻNYM

Odcinki o stałym pochyleniu:

podstawowy parametr:

pochylenie – *i*

$$i = \frac{\Delta h}{d} \cdot 1000\ ‰$$

jednostka: ‰

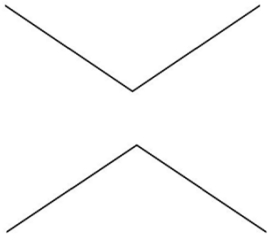
przy opisie długości trasy nie posługujemy się odległościami rzeczywistymi (od A do B) lecz ich rzutami na oś poziomą (d)

- **spadki (jazda w dół)**
- **wzniosy (jazda do góry)**
- **poziomy (i = 0)**

- **dwa sposoby określania pochylenia i ze względu na znak:**
  - **klasycznie (kiedyś): i - zawsze dodatnie**
  - **obecnie (komputerowo –** Civil3D, OpenRail**): dla wzniosów $i > 0$, dla spadków $i < 0$**

Załomy:

- **wklęsłe**
- **wypukłe**

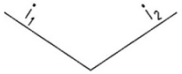

podstawowy parametr:

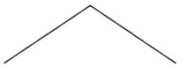
algebraiczna różnica sąsiednich pochyleń - Δi

jednostka: ‰

- **dwa sposoby określania Δi ze względu na znak:**
  - **klasycznie (kiedyś) - Δi zawsze dodatnie:**
    - **pochylenia przeciwne**

ALBO

$$\Delta i = i_2 + i_1$$

    - **pochylenia zgodne**

ALBO

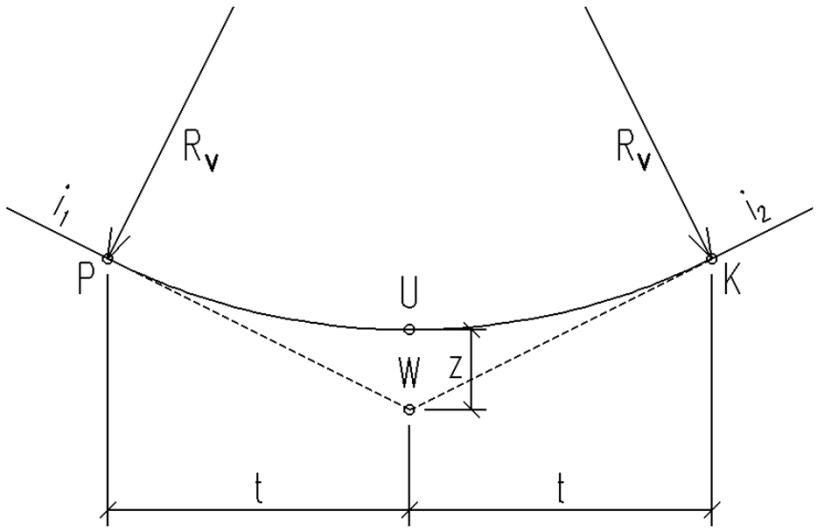
$$\Delta i = |i_2 - i_1|$$

  - **obecnie (komputerowo) - Δi może przyjmować wartości zarówno dodatnie jak i ujemne**

$$\Delta i = i_2 - i_1$$

Łuki pionowe:

- **wklęsłe**
- **wypukłe**

podstawowe parametry:

pochylenia – i_1 oraz i_2 [‰]

promień – R_V [m]

styczna – t [m]

odległość punktu załomu od krzywizny łuku - z [mm]

$$t = \frac{R_V \cdot |\Delta i|}{2000} \qquad z = \frac{R_V \cdot \Delta i^2}{8000}$$

UWAGA - wzory przybliżone (przy założeniu, że dla małych wartości kąta $tg\alpha = \alpha$) programy komputerowe mogą wyliczać nieco inaczej

WARUNKI TECHNICZNE JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ DROGI PUBLICZNE I ICH USYTUOWANIE

rozporządzenie z 1999 r. (ostatni tekst jednolity z 2016 r.)

tylko podstawowe informacje

DZIAŁ III rozdział 10 Torowisko tramwajowe, §51:

3) pochylenie podłużne toru tramwajowego nie powinno być większe niż:
   a) 5 % na szlaku, jeśli przewidywany tabor ma odpowiednie właściwości trakcyjne
   b) 3 % na dojazdach do wiaduktu i estakady
   c) 2,5 % na przystanku tramwajowym i na rozjazdach

4) łuk w przekroju podłużnym powinien być stosowany, gdy algebraiczna różnica pochyleń podłużnych jest większa niż 0,6 %

5) promień łuku w przekroju podłużnym nie powinien być mniejszy niż 2000 m

2) w przypadku jednoczesnego występowania łuku w przekroju podłużnym i łuku w planie, promień łuku w planie nie może być mniejszy niż 200m

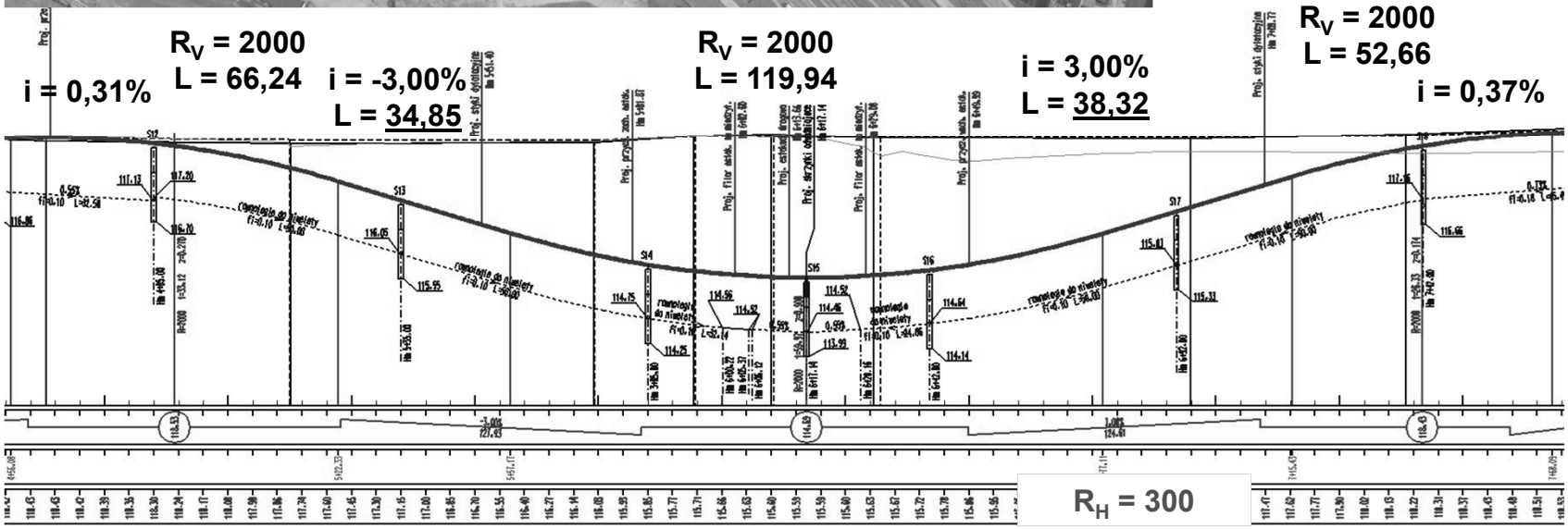
WROCŁAW

ul. Lotnicza – przejazd pod nowym wiaduktem drogowym

(od 2008 r.)

pochylenia – na zielono
łuki – na czerwono

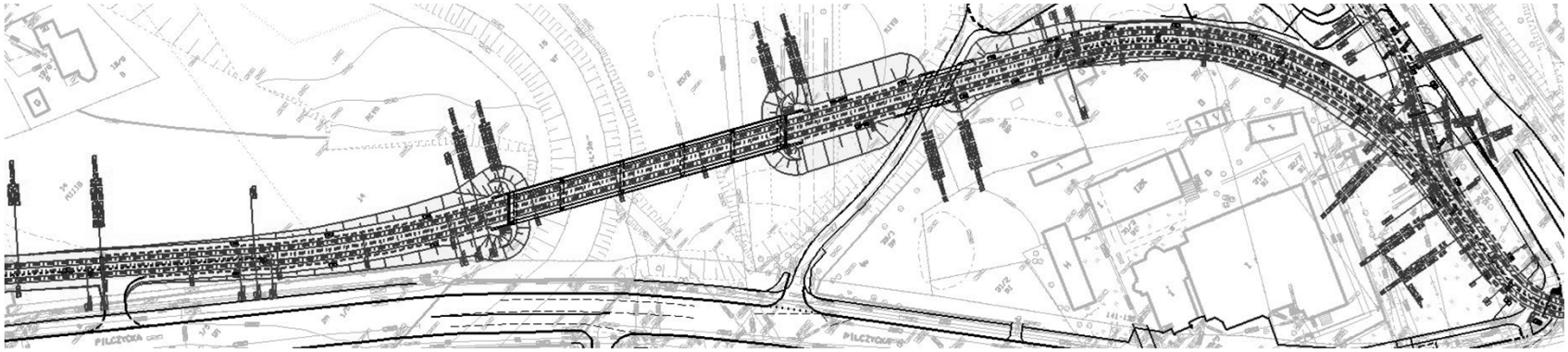
wartości podkreślone – niezgodne z wymogami

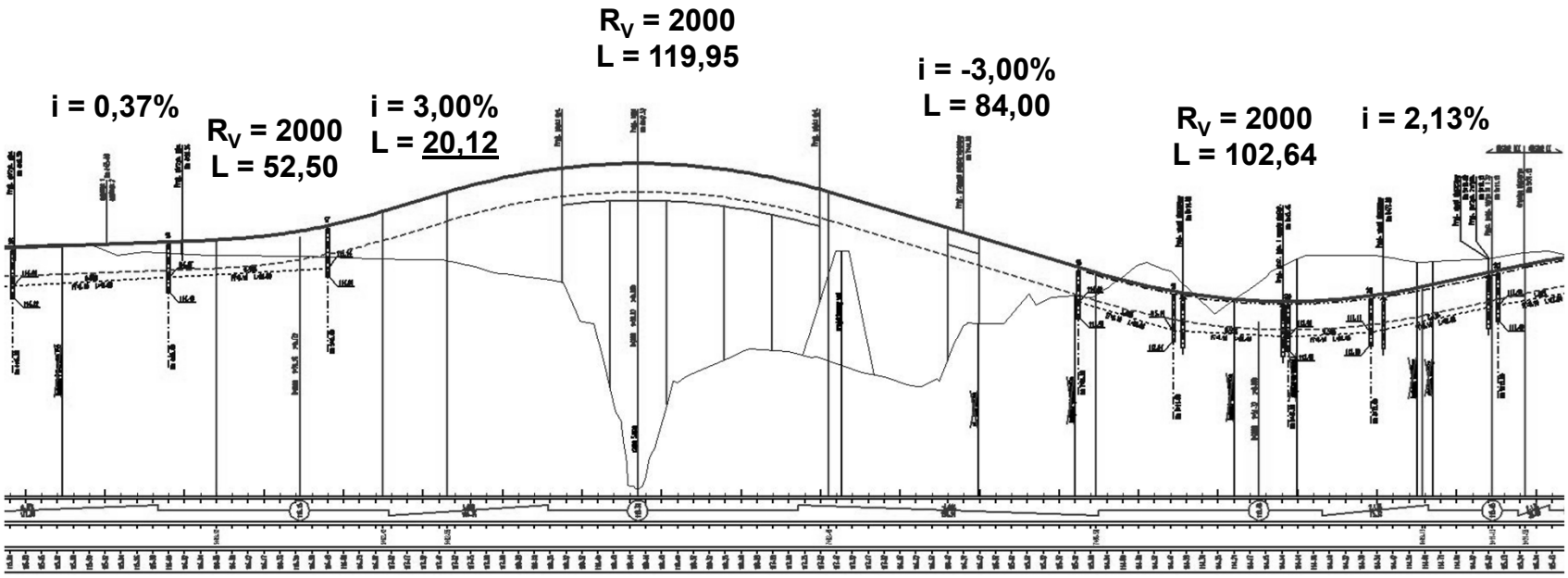

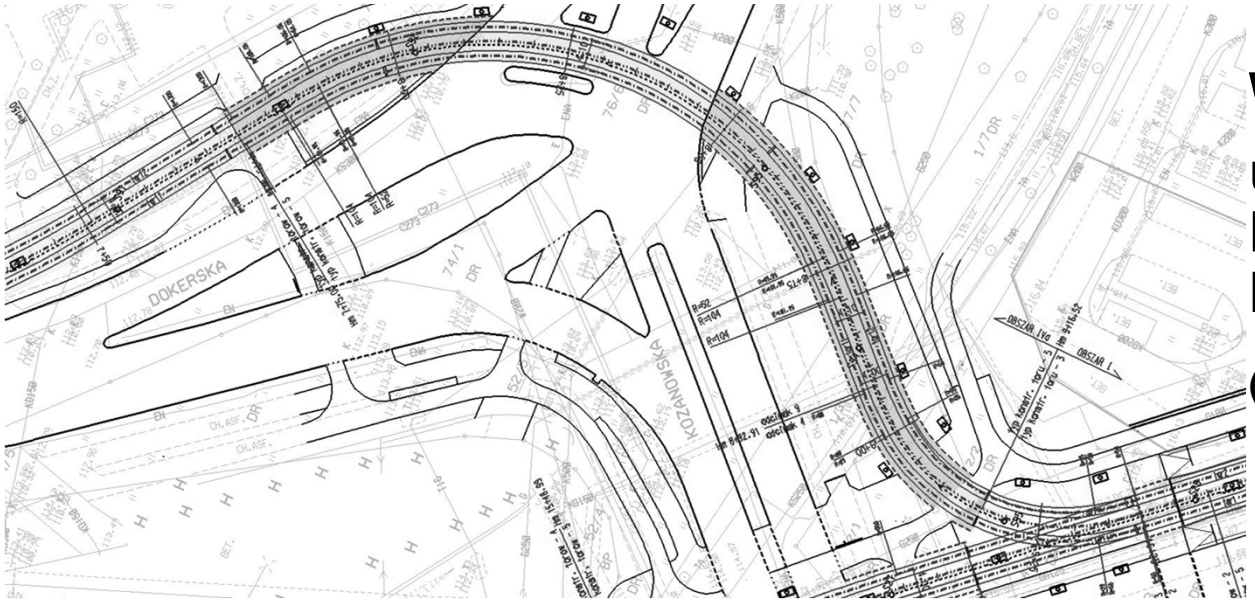
WROCŁAW

(od 2012 r.)

ul. Pilczycka - nowy most tramwajowy nad rzeką Ślęzą

WROCŁAW
ul. Pilczycka / Kozanowska / Dokerska

(od 2012 r.)

$R_V = 2000$
$L = 36,13$

$R_V = \underline{1500}$
$L = 34,15$

$R_V = \underline{1500}$
$L = 39,06$

$R_V = \underline{1500}$
$L = 32,04$

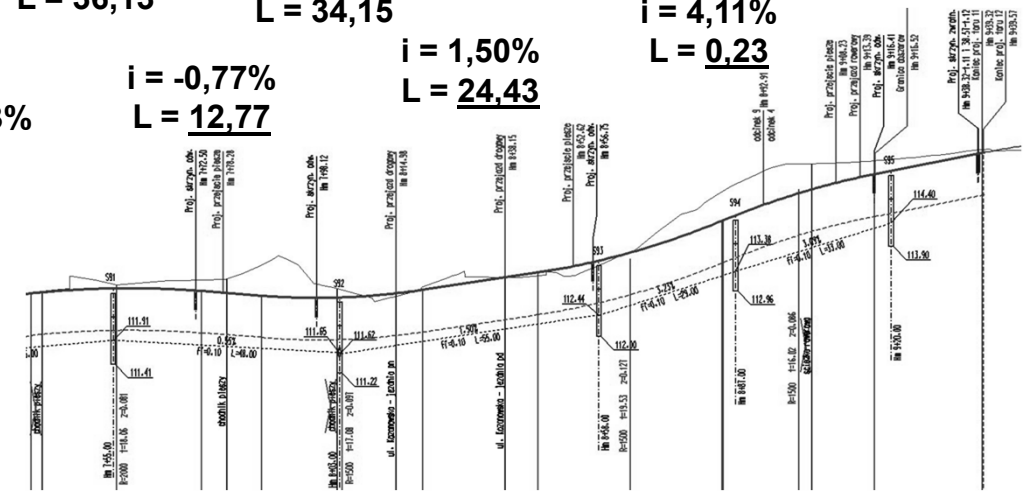
$i = 1,97\%$

$i = 4,11\%$
$L = \underline{0,23}$

$i = 1,50\%$
$L = \underline{24,43}$

$i = -0,77\%$
$L = \underline{12,77}$

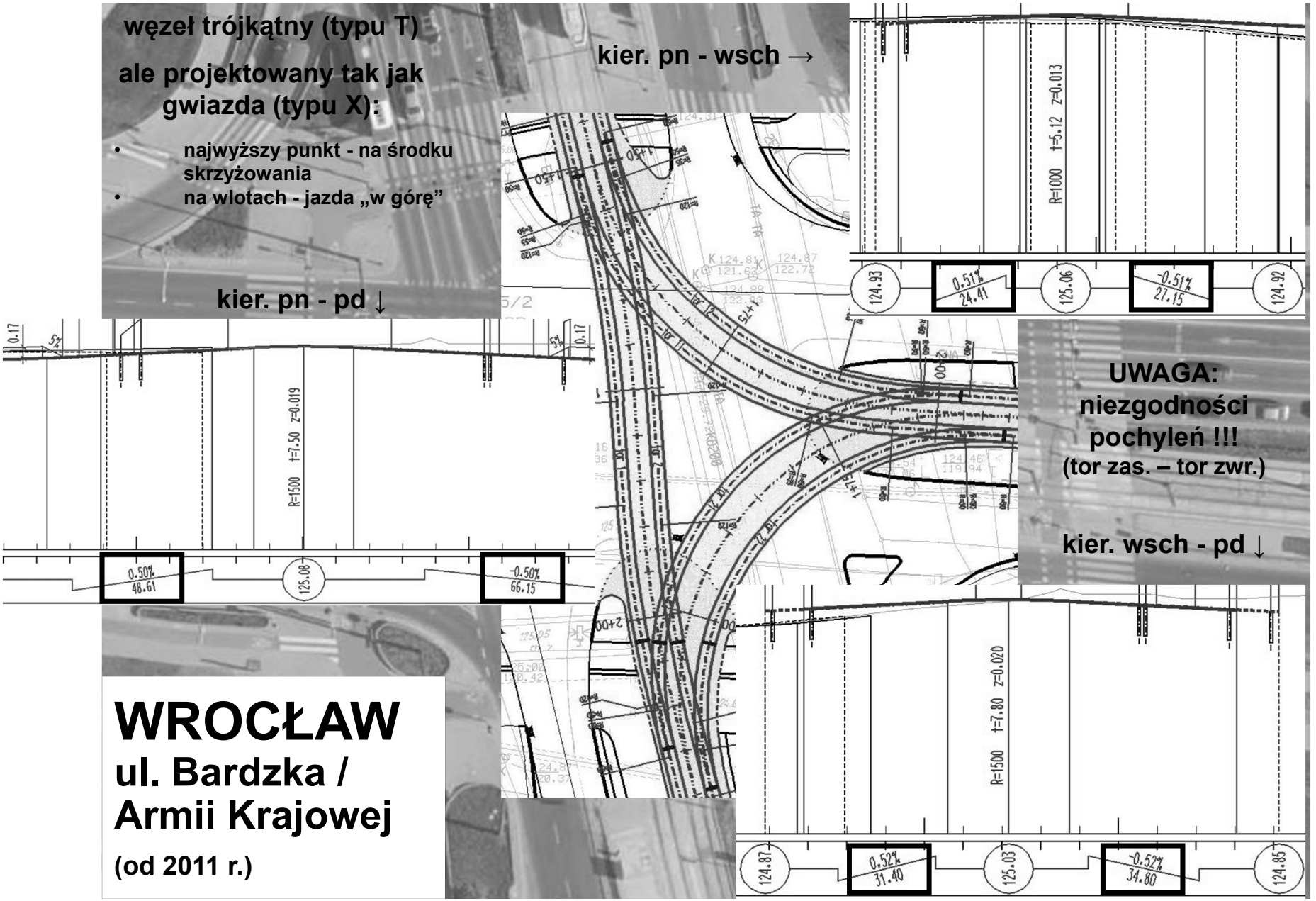
$i = 1,03\%$

$R_H = \underline{150}$

$R_H = \underline{100 / 50 / 100}$

$R_H = \underline{50 / 25 / 50}$

węzeł trójkątny (typu T)
ale projektowany tak jak gwiazda (typu X):
najwyższy punkt - na środku skrzyżowania
na wlotach - jazda „w górę”
kier. pn - wsch →
kier. pn - pd ↓
kier. wsch - pd ↓
UWAGA:
niezgodności pochyleń !!!
(tor zas. – tor zwr.)
WROCŁAW
ul. Bardzka / Armii Krajowej
(od 2011 r.)

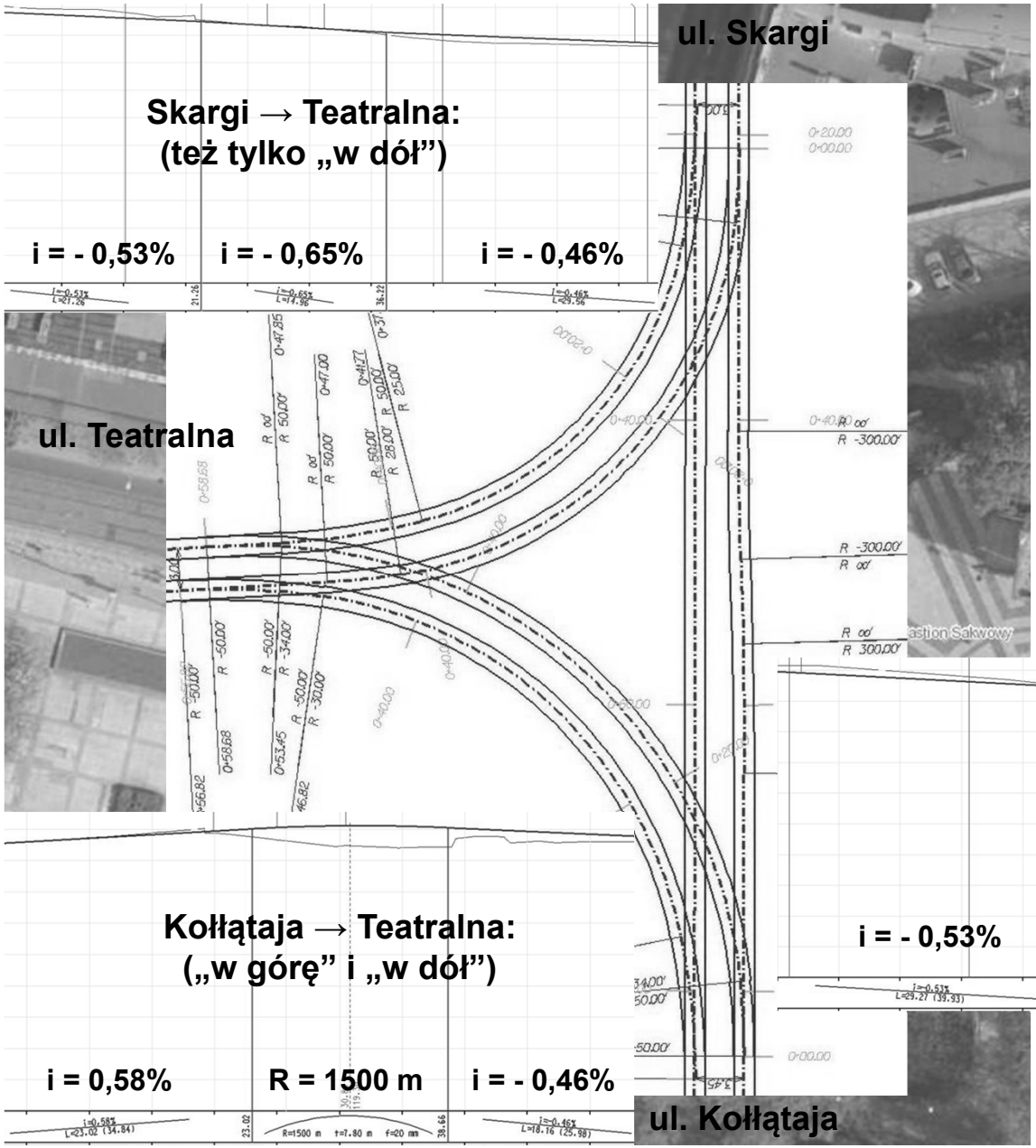
WROCŁAW

ul. Kołłątaja / Skargi / Teatralna

(od 2000 r.)

typowy węzeł trójkątny (typu T)

ale projektowany inaczej niż poprzednio !!!

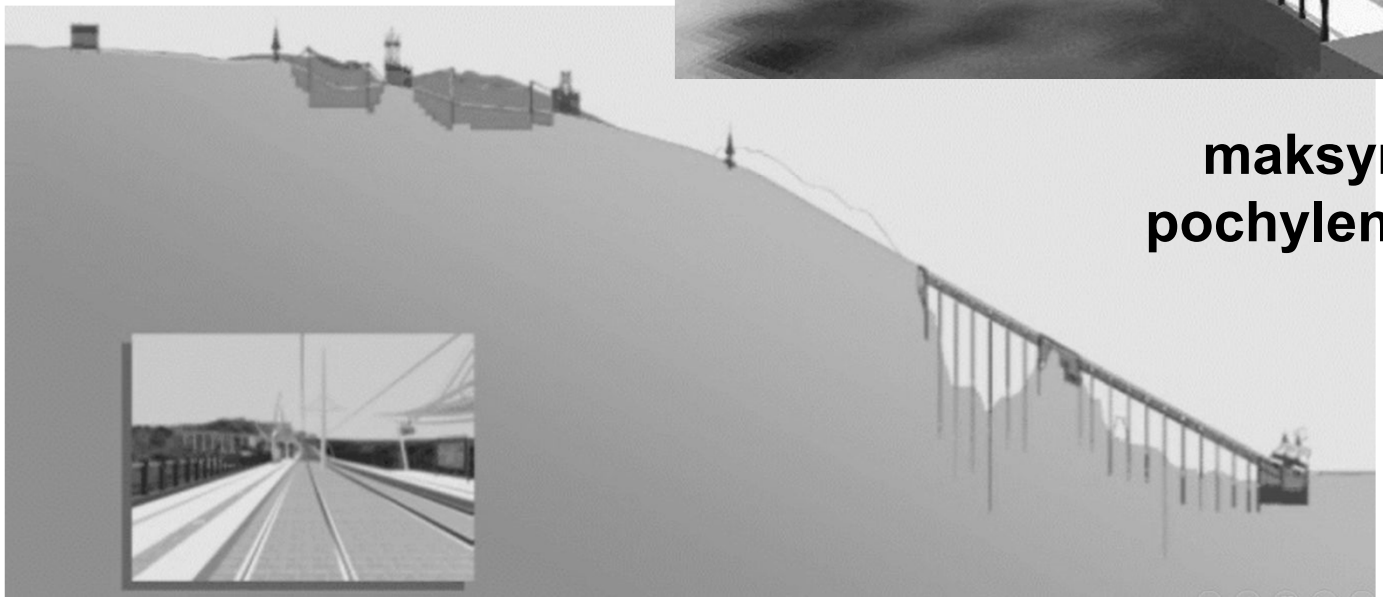

PRAGA

nowa (od 2003 r.) trasa tramwajowa Hlubočepy - Barrandov

maksymalne pochylenie 6,9 %

LIZBONA – tramwaje adhezyjne (do 14,5 %)

LIZBONA

tramwaje linowe

pochylenie

22,9 %

SAN FRANCISCO
tramwaje linowe

fot.: Wikipedia

pochylenie 21,3 %

(ul. Hyde między Francisco i Bay - na linii Powell - Hyde)

TRIEST

maksymalne pochylenia:

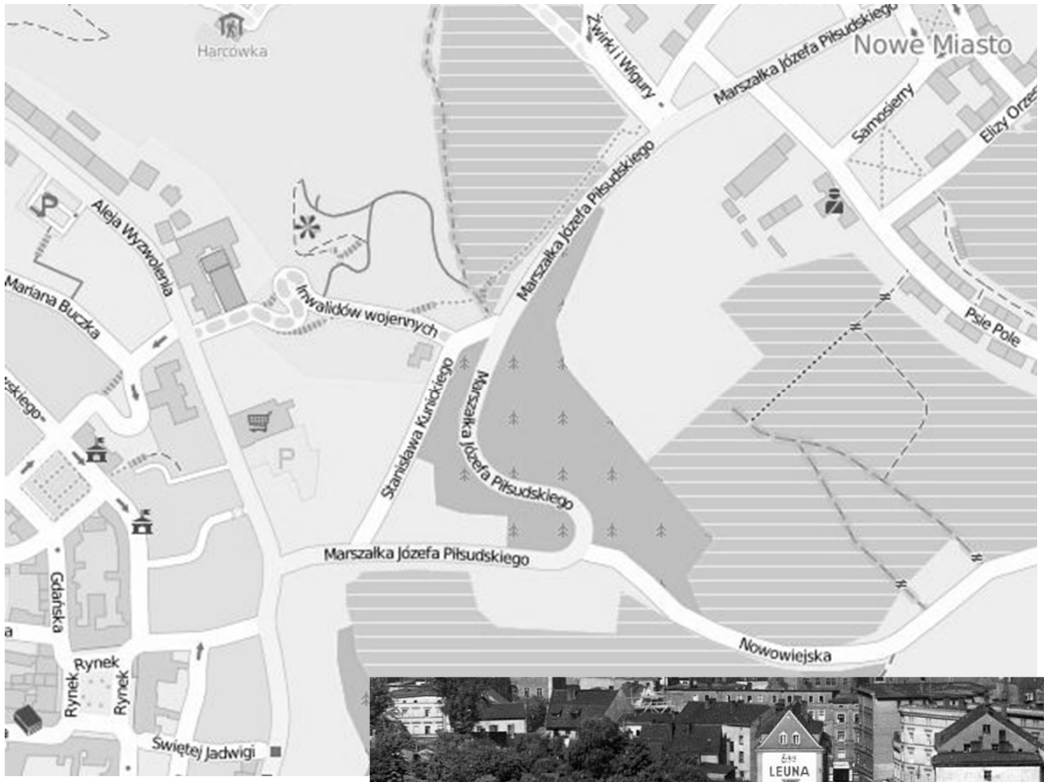
- **8 % - na odcinku adhezyjnym**
- **26 % - na odcinku linowym**

(filmy 1 i 2)

WAŁBRZYCH

ul. Piłsudskiego

linia tramwajowa

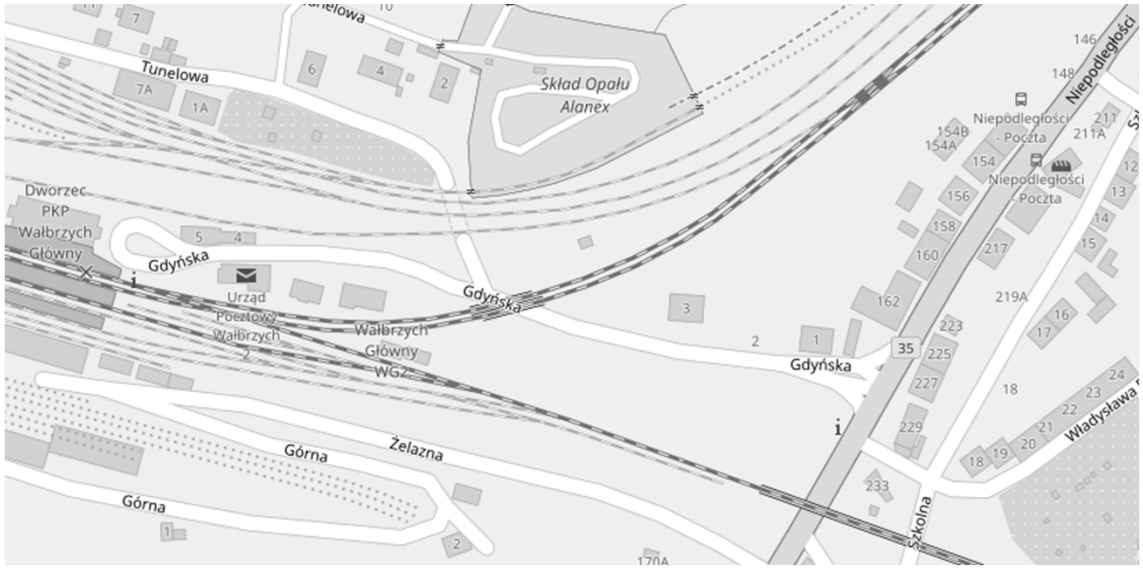
z Rynku do Nowego Miasta i Rusinowej

(1925 - 1961)

pochylenie

5,7 %

WAŁBRZYCH

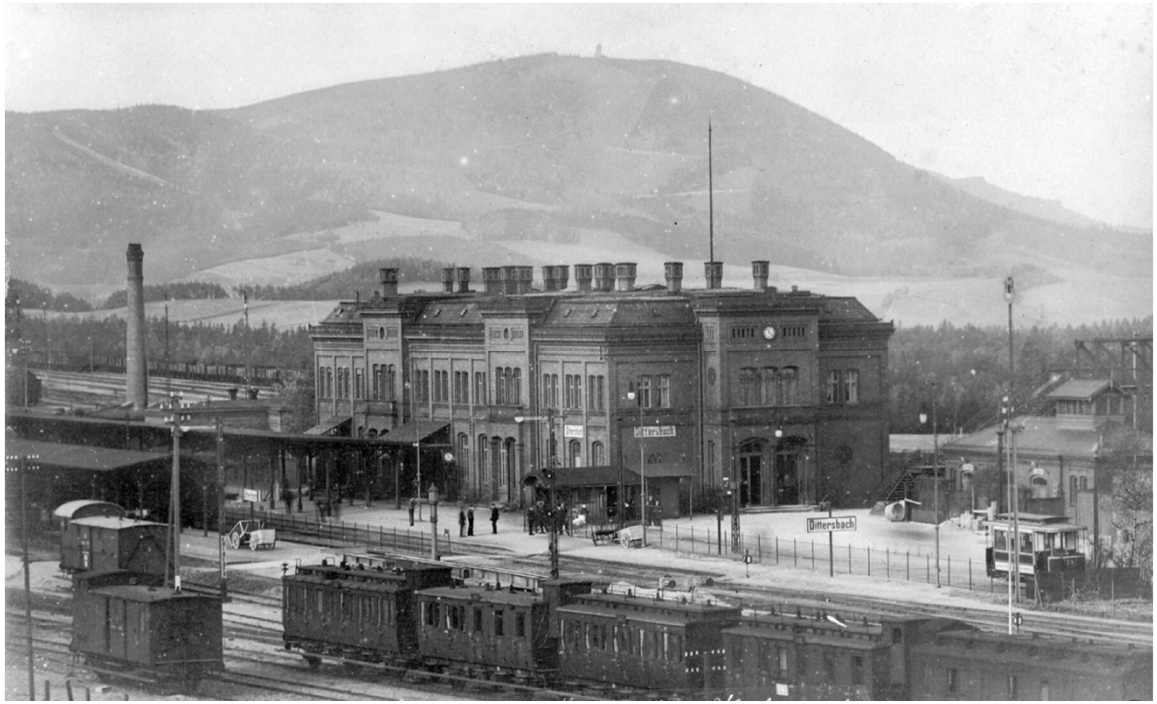
ul. Gdyńska

linia tramwajowa

z pl. Grunwaldzkiego do kolejowego Dworca Głównego

(1899 – 1952)

pochylenie 6,1 %

TABOR (skrajnia taboru)
we Wrocławiu

1. **Konstal N:**
   - **1945 – 1990**
   - **szer.: 2,2 m; dokł.: 2,173 m (bez 27 mm)**

   pomiędzy blachami poszycia zewnętrznego ścian bocznych (dochodzą kierunkowskazy, listwy boczne)

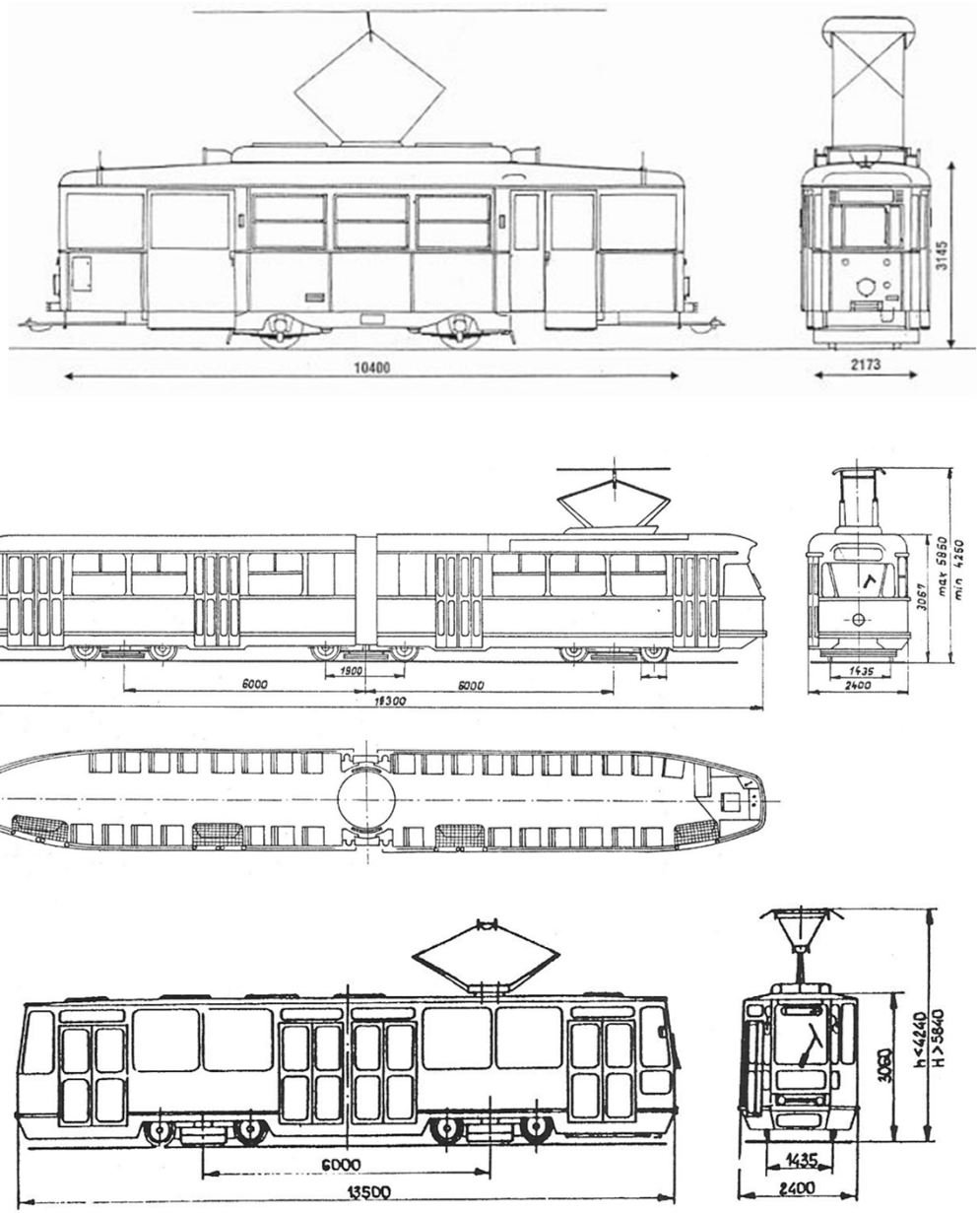
   dwuosiowy

   ścięcia końców pudeł wagonów (ułatwienie pokonywania łuków)

2. **Konstal 102N:**
   - **1969 – 2009**
   - **szer.: 2,4 m; dokł.: 2,379 m (bez 21 mm)**

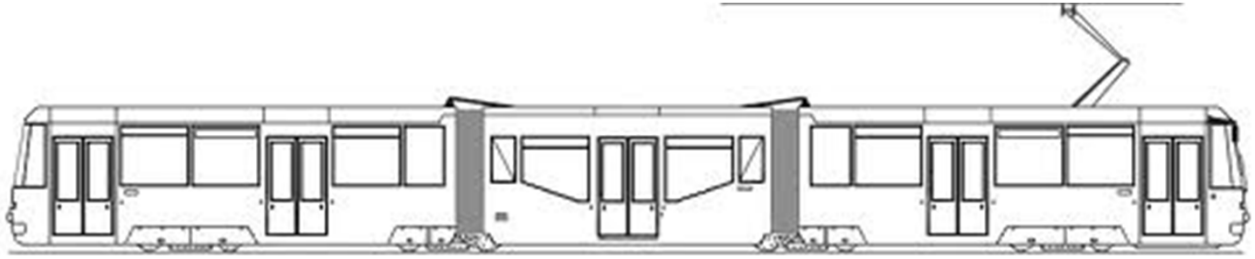
   skrętne wózki

3. **Konstal 105N:**
   - **od 1975**
   - **szer.: 2,4 m; dokł.: 2,353 m (bez 47 mm)**

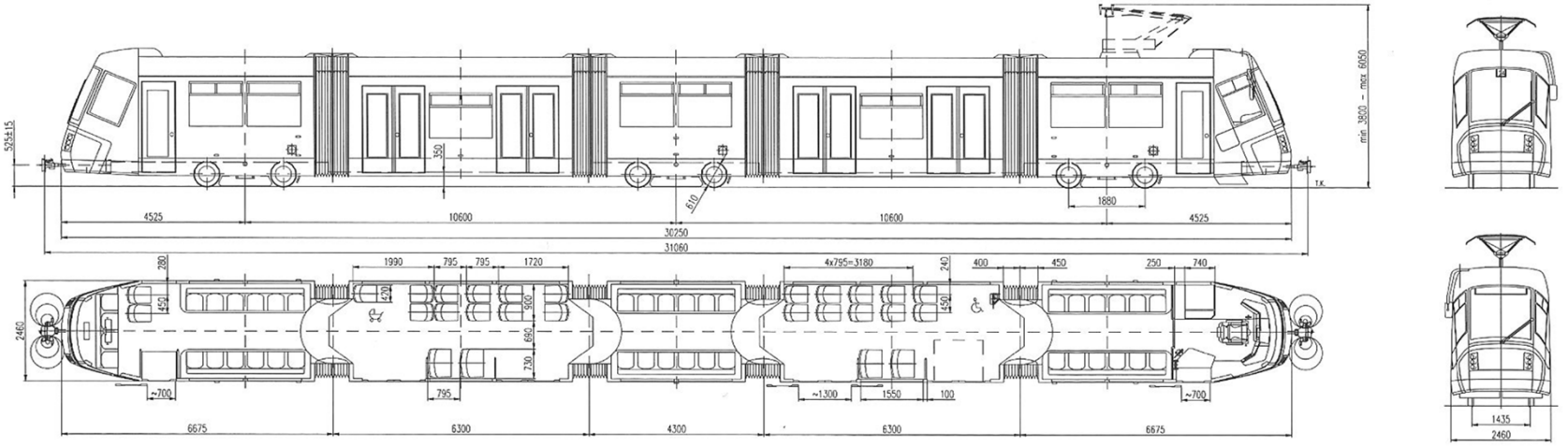
4. Protram 205:

- od 2006
- szer.: 2,4 m (dokł. - nieco mniej)

5. Skoda 16T, 19T:

- od 2006
- szer.: 2,46 m - dokładnie !!! (w najszerszym miejscu)

pomimo że szersza niż 2,4 m – uzyskała homologację

(duża liczba krótkich członów)

6. Pesa Twist 2010NW:

- od 2015
- szer.: 2,4 m (dokł. - nieco mniej)

trzyczłonowa

pomimo że węższa od Skody –
„zahaczała” o niektóre krawężniki

7. Modertrans Moderus Beta:

- od 2015
- szer.: 2,4 m (dokł. - nieco mniej)

- **rozporządzenie „taborowe”** (w sprawie warunków technicznych tramwajów i trolejbusów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia):
  - starsze (z 1999 r.): 2,4 m (dług.: 54 m)
  - aktualne (z 2003 r.): 2,65 m (dług.: 65 m)

  (tramwaj plus – rozważano szerokość 2,65 m)

- **typowe szerokości tramwajów na świecie:**
  - 2,2 m
  - 2,3 m
  - 2,4 m
  - 2,65 m

WARUNKI TECHNICZNE JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ DROGI PUBLICZNE I ICH USYTUOWANIE

rozporządzenie z 1999 r. (ostatni tekst jednolity z 2016 r.)

(tylko podstawowe informacje)

DZIAŁ III rozdział 10 Torowisko tramwajowe, §50:

Szerokość wydzielonego dwutorowego torowiska tramwajowego na szlaku powinna wynosić nie mniej niż:

1) **2(d+b+p) + 0,5 m - słupy trakc. na miedzyt. - 7,8 [7,3] m**
2) **2(d+b+p) + 0,1 m - ogrodzenie na międzyt. - 7,4 [6,9] m**
3) **2(d+b) + p - bez słupów trakc. i ogrodz. na międzyt. - 6,8 [6,3] m**

gdzie:

d - szerokość taboru tramwajowego (!!! nie podana wprost !!!) - 2,4 m

b - zewnętrzny pas bezpieczeństwa - mierzony od rzutu pionowego najbardziej wystającej części taboru tramwajowego do ogrodzenia, ściany lub krawędzi jezdni, nie węższy niż 0,75 m [0,5 m - dla ogrodzeń i ścian pod warunkiem wykonania wnęk (nisz) na szerokość 0,75 m w odstępach co najwyżej 20 m]

p - wewnętrzny pas bezpieczeństwa o szerokości 0,5 m

Szerokość torowiska tramwajowego należy ustalać indywidualnie w obrębie przystanków, skrzyżowań oraz gdy na torowisku są inne obiekty i urządzenia (niż wymienione powyżej), a także gdy torowisko pełni dodatkowe funkcje (przeznaczone jest do ruchu komunikacji autobusowej lub pojazdów uprzywilejowanych)

PRZYPADKI SZCZEGÓLNE

- **na obszarach staromiejskich dopuszcza się wkraczanie budowli ciągłych w głąb skrajni budowli ciągłych aż do konturu koniecznej przestrzeni niezabudowanej, jeżeli miejsca przekroczeń są wyraźnie oznakowane**

  (problem – brak definicji obszaru staromiejskiego)

- **w zajezdniach oraz w torach nie eksploatowanych przez ruch pasażerski dopuszcza się wkraczanie budowli ciągłych w głąb skrajni budowli ciągłych aż do konturu odniesienia skrajni kinematycznej, jeżeli:**
  - **miejsca przekroczeń są wyraźnie oznakowane**
  - **prędkość tramwajów jest ograniczona do 10 km/h**

PRZYPADKI PODSTAWOWE

- **minimalne odległości od osi toru do:**
  - **krawędzi przystanku: 1,25 m (1,285 m – wg wrocławskiego MPK, m.in. ze wzgl. na oblodzenie zimą)**
  - **krawędzi pasa zieleni oraz przejścia dla pieszych: 1,5 m (tak jest we Wrocławiu, niektóre inne miasta stosują więcej)**
  - **słupów trakcyjnych oraz ogrodzenia na międzytorzu: 1,7 m (w przypadku ogrodzenia - niezgodne z wymogami skrajni bud. ciągłych, ale zgodne z rozporządzeniem drogowym)**
  - **krawędzi pasa ruchu oraz ogrodzenia na zewn. toru: 1,95 m (dla pasów ruchu - ja bym dopuszczał nawet mniej)**
  - **krawędzi zabudowy torów w torach postojowych na pętlach i krańcówkach: 2 m (oględziny taboru)**

- **szerokości:**
  - **słupa trakcyjnego: 0,5 m - minimalna**
  - **ogrodzenia: 0,1 m - minimalna**
  - **pasa bezpieczeństwa:**
    - **powyżej 2,8 m od p.g.s. (poziomu główki szyny): 0,4 m**
    - **poniżej 2,8 m od p.g.s., bez ruchu pieszego: 0,5 m**
    - **j.w. z ruchem pieszym: 0,75 m (skrajnia „ewakuacyjna”)**
    - **pomiędzy dwoma torami tramwajowymi na obszarach staromiejskich: 0,34 m (np. ul. Poniatowskiego, most Grunwaldzki)**

- **nisze (w tunelach, przy murach oporowych i ogrodzeniach):**
  - **co prawda norma skrajniowa nie uwzględnia zasad okeślonych w wytycznych z 1983 r. dotyczących nisz ale nadal jest o nich mowa z rozporządzeniu drogowym:**
    - **co 20 m**
    - **o długości min. 1,5 m**
    - **na głębokość 1,95 m od osi toru**

- **wysokości zawieszenia przewodu jezdnego:**
  - **maksymalna: 5,7 m**
  - **normalna: 5,5 m**
  - **minimalna:**
    - **w rozjazdach: 5 m**
    - **pod mostami i wiaduktami:**
      - **z ruchem kołowym: 4,5 m**
      - **bez ruchu kołowego: 4,2 m**

- **wysokości skrajni budowli:**
  - **normalna: 6 m**
  - **minimalna:**
    - **z ruchem kołowym: 4,8 m**
    - **bez ruchu kołowego: 4,5 m**

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.4.2.1. Graniczne wartości pochylenia podłużnego toru

Uwarunkowania	Graniczne pochylenie podłużne toru [%]					
	TS		TA, TB		TC, TD, TE	
	Zalecany	W trudnych warunkach	Zalecany	W trudnych warunkach	Zalecany	W trudnych warunkach
maksymalna wartość pochylenia podłużnego na odcinku szlakowym	6,0	10,0[1)]	6,0	8,0[1)]	5,0	6,0
maksymalna wartość pochylenia podłużnego w rejonie peronowej krawędzi dostępu	1,0	7,0[1)]	2,5	7,0[1)]	2,5	3,0
maksymalna wartość pochylenia podłużnego w rejonie zwrotnic i krzyżownic	2,0	3,0	2,5	3,0	2,5	3,0
maksymalna wartość pochylenia podłużnego w rejonie torów odstawczych	0,0	1,0[2)]	0,0	1,0[2)]	0,0	1,0[2)]
minimalna wartość pochylenia podłużnego z uwagi na spływ wody	0,1[3)]	0,0[4)]	0,1[3)]	0,0[4)]	0,5[3)]	0,0[5)]

[1)] tylko, jeżeli tramwaj miarodajny posiada homologację dopuszczającą do pokonywania wzniesień o podanej wartości,
[2)] przy zastosowaniu dodatkowych rozwiązań zapobiegających stoczeniu się tramwaju pozostawionego bez obsługi,
[3)] na odcinkach zabudowanych zalecane pochylenie 1%,
[4)] w rejonie przejazdów tramwajowych należy zastosować dodatkowe rozwiązania zapobiegające zalewaniu przejazdu,
[5)] należy zastosować dodatkowe rozwiązania zapobiegające zalewaniu zabudowy torowiska oraz sprawne odprowadzenie wody z rowków szyn.

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.4.3.1. Minimalne wartości promieni łuków pionowych

Uwarunkowania	Minimalna wartość promienia łuku pionowego [m]			
	TS, TA, TB		TC, TD, TE	
	Zalecany	W trudnych warunkach	Zalecany	W trudnych warunkach
załom wypukły na odcinku szlakowym międzyprzystankowym	3000	1000	2000	500
załom wklęsły na odcinku szlakowym międzyprzystankowym	3000	1000	2000	300
załom wypukły w rejonie peronowej krawędzi dostępu	3000	1000	3000	500
załom wklęsły w rejonie peronowej krawędzi dostępu	2000	1000	1000	500
załom wypukły w rejonie rozjazdu	5000	2000	3000	1000
załom wklęsły w rejonie rozjazdu	3000	2000	3000	1000

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.4.4.1. Zalecane minimalne promienie łuków poziomych na odcinkach trasy z pochyleniem podłużnym toru

Pochylenie podłużne [%]	Zalecany minimalny promień łuku poziomego [m]	
	TS	**Trasy pozostałych typów**
<1	300	150
1-2	400	200
2-3	500	300
3-4	600	400
4-5	700	500
5-6	800	600
6-7	900	700
>7	1000	800

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.5.1.1. Standardy tramwajowej skrajni taboru w zależności od typu trasy

Szerokość tramwaju [m]	TS	TA, TB	TC	TD, TE
2,40	○[1)]	●	○[1)]	●
2,50	●	●[3)]	●	●[3)]
2,65	●	○[4)]	○[4)]	○[4)]
2,90	○[2)]	-	-	-

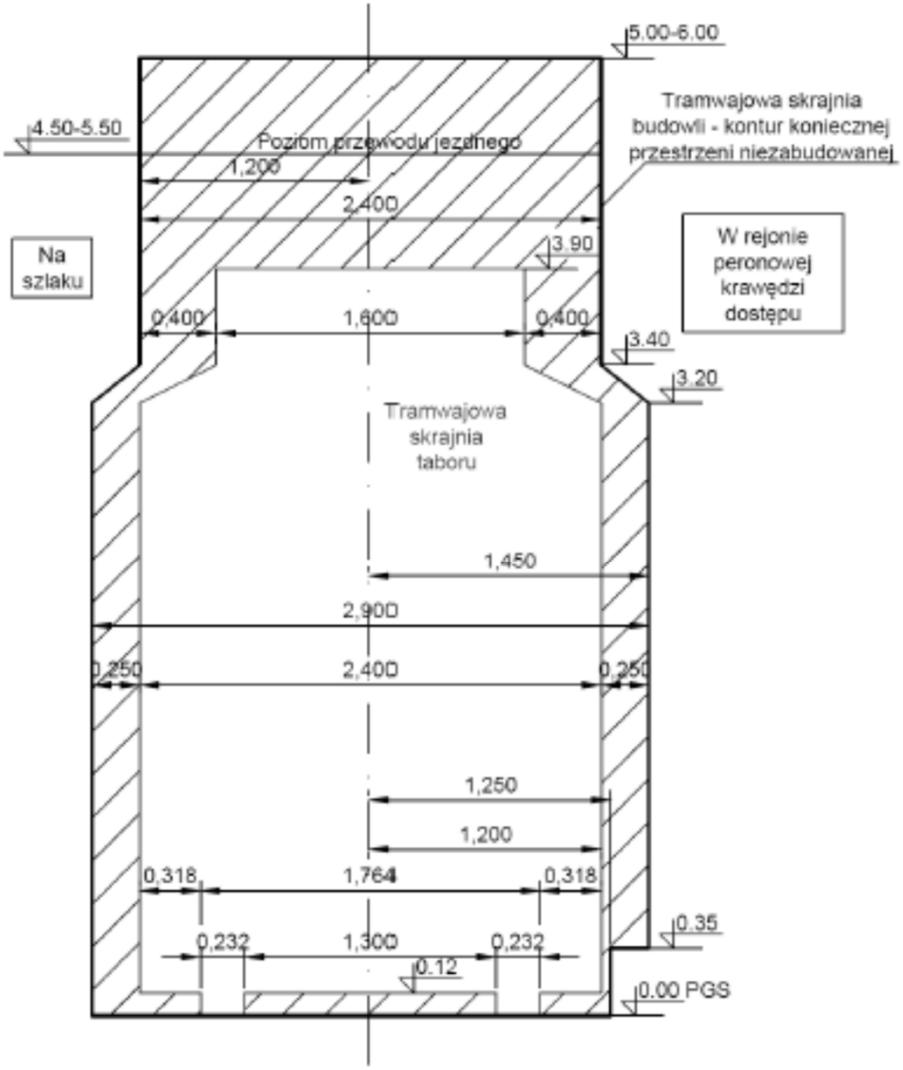
● – zalecana
○ – opcjonalna

[1)] wyłącznie w rejonie peronowych krawędzi dostępu, w przypadku eksploatacji na sieci tramwajów o szerokości nie przekraczającej 2,40 m,
[2)] wyłącznie, jeżeli planuje się budowę osobnej sieci tramwaju szybkiego (premetra),
[3)] w przypadku projektowania nowych tras,
[4)] jeżeli odcinek trasy jest częścią sieci zawierającej fragmenty tras typu TS, na których eksploatowane są lub będą tramwaje o zwiększonej szerokości lub istnieje zamierzenie budowy lub przebudowy całej sieci na umożliwiającą eksploatację tramwajów o szerokości 2,65 m.

(2) Ze względu na lokalizację, trasy tramwaju klasycznego dzieli się na:

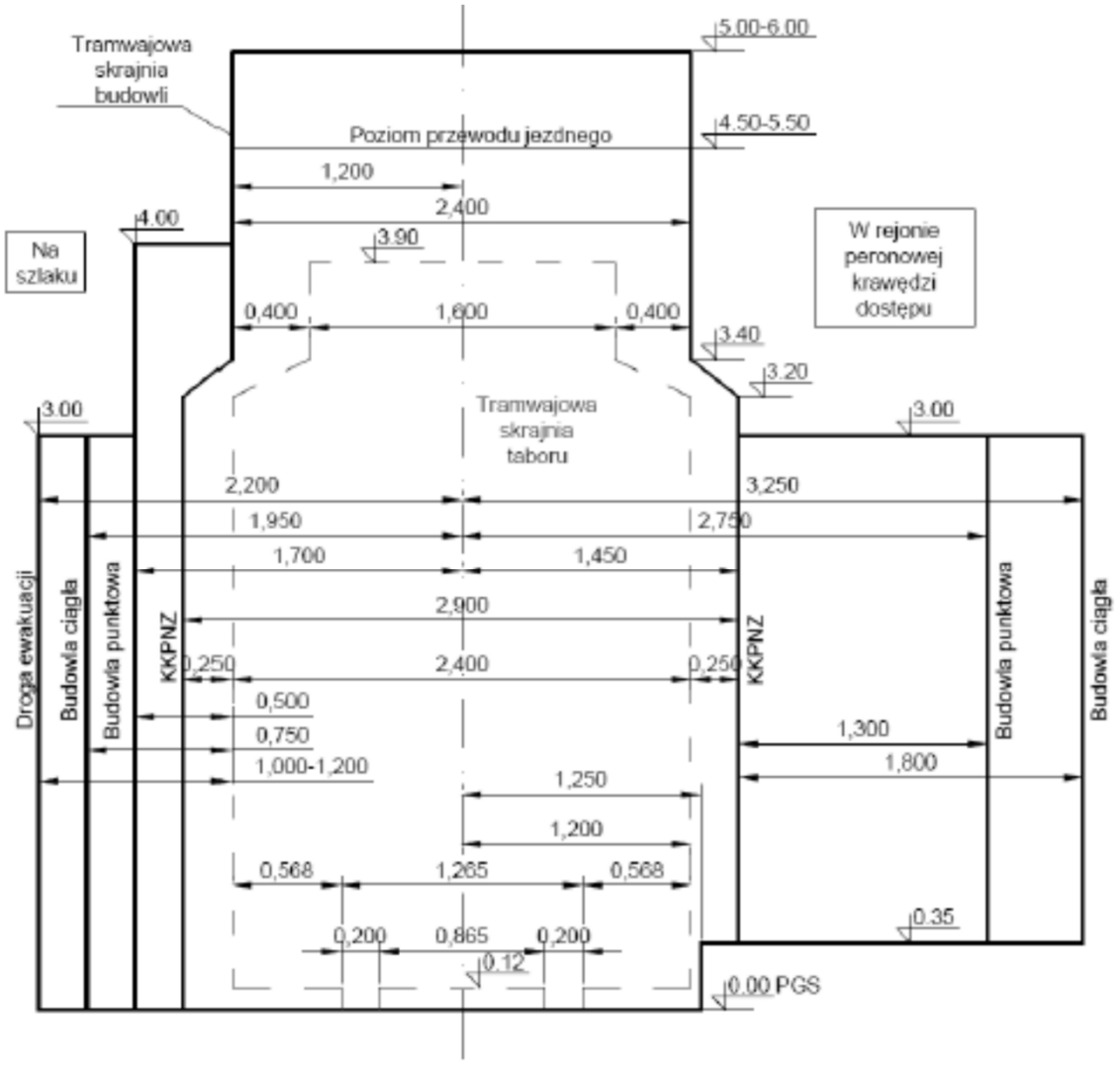
a) typu TA – trasa tramwajowa wydzielona z jezdni, usytuowana niezależnie od jezdni,
b) typu TB – trasa tramwajowa wydzielona z jezdni, usytuowana wzdłuż jezdni,
c) typu TC – trasa tramwajowa wspólna z jezdnią, o ograniczonej dostępności wyłącznie do ruchu autobusów lub pojazdów uprzywilejowanych,
d) typu TD – trasa tramwajowa wspólna z jezdnią, o nieograniczonej dostępności do ruchu pojazdów samochodowych,
e) typu TE – trasa tramwajowa wspólna z jezdnią, z dopuszczeniem ruchu pieszych lub rowerów.

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

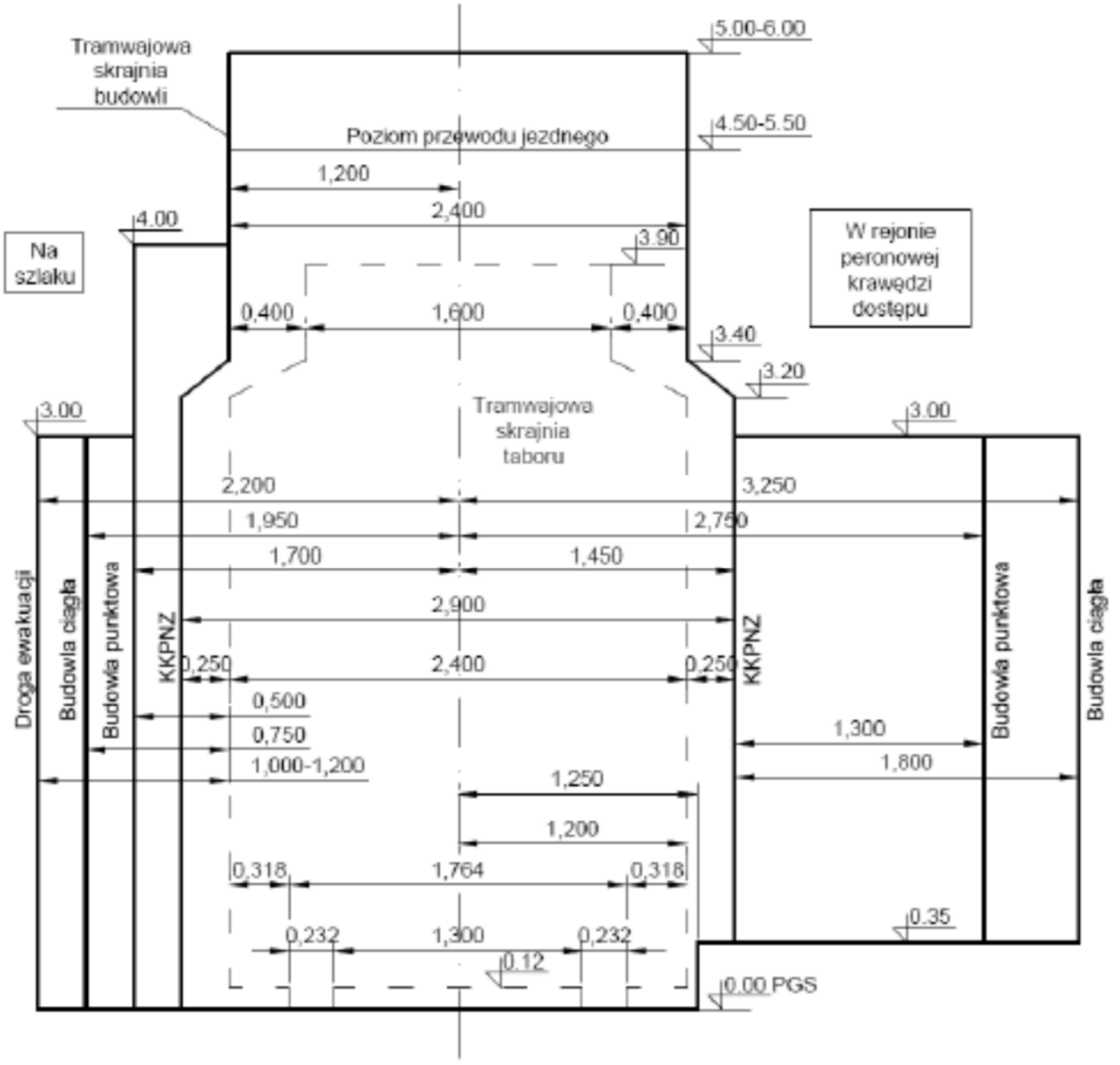

Rys. 7.5.2.1. Kontur koniecznej przestrzeni niezabudowanej dla tramwajów o nominalnej szerokości toru 1435 mm i o szerokości pudła wagonu 2,40 m

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

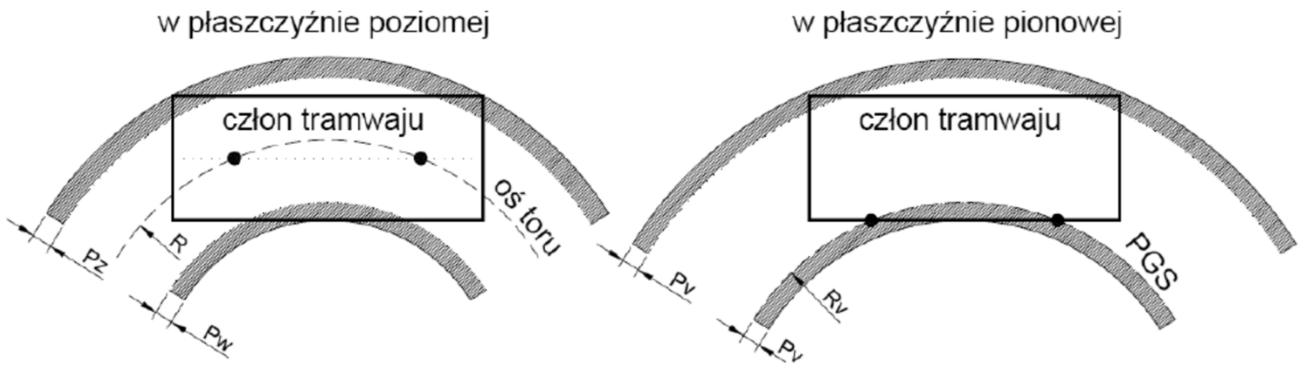

Rys. 7.5.2.2. Tramwajowa skrajnia budowli dla tramwajów o nominalnej szerokości toru 1000 mm i o szerokości pudła wagonu 2,40 m

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Rys. 7.5.2.3. Tramwajowa skrajnia budowli dla tramwajów o nominalnej szerokości toru 1435 mm i o szerokości pudła wagonu 2,40 m

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Rys. 7.5.2.7. Schemat poszerzania konturów skrajni

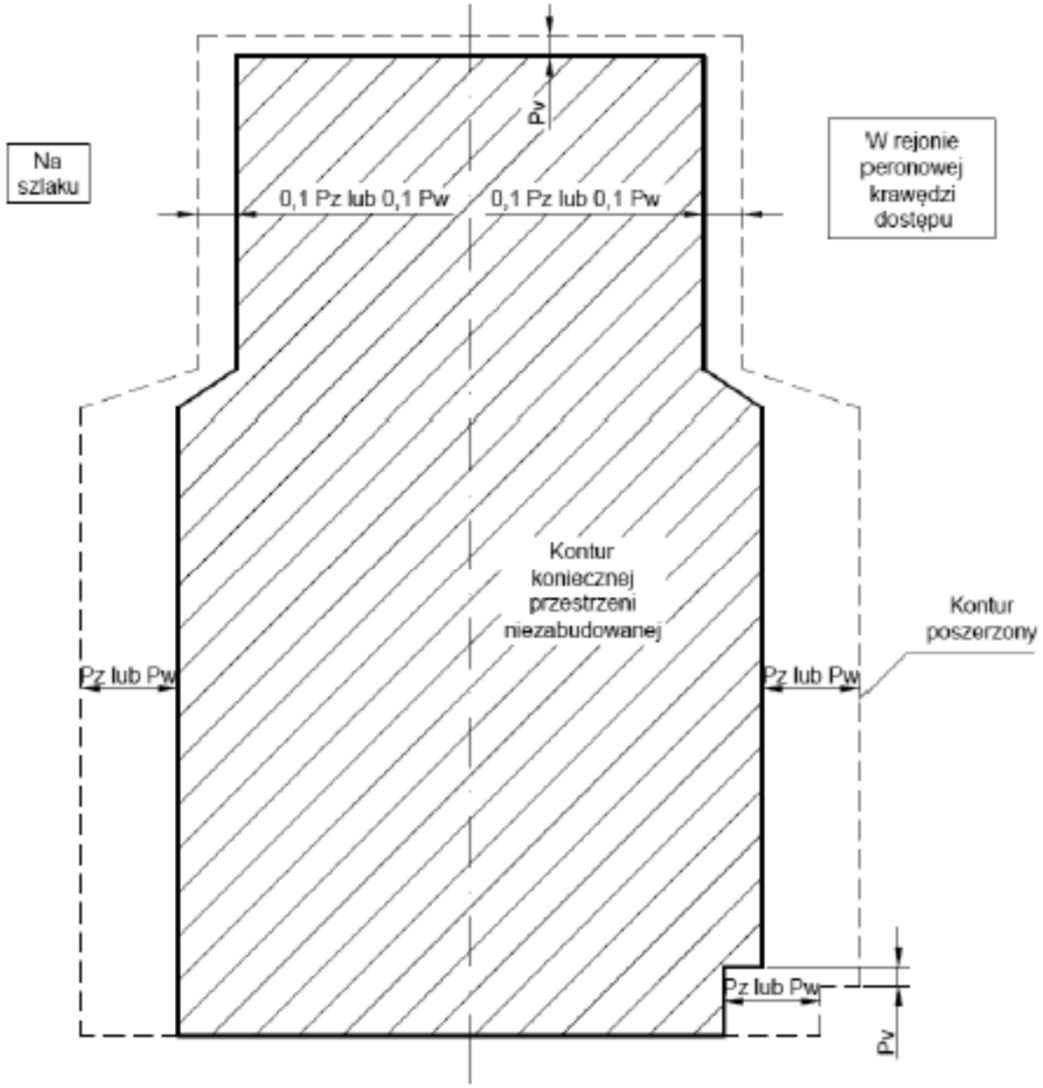
Tab. 7.5.2.1. Wartości poszerzeń konturu skrajni

Uwarunkowania	P_w [m]	P_z [m]	P_V [m]
łuk poziomy $R \geq 25$ m	$\frac{5}{R}$	$\frac{10}{R}$	$\frac{5}{R_v}$
łuk poziomy $R < 25$ m	$\frac{5}{R}$	$\frac{10}{R} + \left(\frac{25}{R} - 1\right) \cdot \frac{168}{R^2}$ [1)]	$\frac{5}{R_v}$
na wysokości peronowej krawędzi dostępu	$\frac{5}{R}$	$\frac{5}{R}$	$\frac{5}{R_v}$
dla obliczania rozstawu torów	$\frac{5}{R}$	$\frac{5}{R}$	-

[1)] wartość 10/R wynika z zachodzenia lustra bocznego na łuku, w przypadku jeżeli analiza tramwaju miarodajnego wskazuje, że wartość poszerzenia 5/R nie spowoduje występowania kolizji luster z przeszkodami, dopuszcza się stosowanie wartości poszerzenia 5/R

gdzie:
P_w – poszerzenie konturu do wnętrza łuku [m],
P_z – poszerzenie konturu na zewnątrz łuku [m],
P_V – pionowe poszerzenie konturu [m],
R – promień łuku poziomego [m],
R_V – promień łuku pionowego [m].

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Rys. 7.5.2.8. Schemat poszerzania konturu tramwajowej skrajni budowli w przekroju poprzecznym

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.5.3.1. Rozstawy torów dla dwutorowych tras tramwajowych bez słupów na międzytorzu w zależności od typu trasy

Szerokość tramwaju [m]	Rozstaw torów A_t[m]			
	TS	TA, TC, TD	TB, TE	A_{min}
2,40	3,50	3,00	3,00	2,90
2,50	3,50	3,10	3,00	3,00
2,65	3,50	3,50	3,30	3,15
2,90	4,00	-	-	3,75

Tab. 7.5.3.2. Rozstawy torów dla dwutorowych tras tramwajowych ze słupami na międzytorzu w zależności od typu trasy

Szerokość tramwaju [m]	Rozstaw torów A_t[m]			
	TS	TA, TB, TE	TC	A_{min}
2,40	4,50	4,00	4,50	3,90
2,50	4,50	4,10	4,50	4,00
2,65	4,50	4,50	4,50	4,15
2,90	5,00	-	-	4,75

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Tab. 7.5.3.3. Minimalne rozstawy torów dla dwutorowych tras tramwajowych z przeszkodą na międzytorzu

Szerokość tramwaju [m]	A_{min} [m]
2,40	3,40 + B
2,50	3,50 + B
2,65	3,65 + B
2,90	3,90 + B
B – obliczeniowa szerokość obiektu stałego [m], zgodnie ze wzorem (7.5.3.1)	

(7) Obliczeniową szerokość obiektu stałego oblicza się ze wzoru (7.5.3.1):

$$B = b + \Delta b + \Delta c + 2 \cdot \Delta d \qquad (7.5.3.1)$$

gdzie:
B – obliczeniowa szerokość obiektu stałego [m],
b – szerokość obiektu stałego [m],
Δb – maksymalna dodatnia odchyłka obiektu stałego [m],
Δc – pole tolerancji usytuowania nowo zbudowanego obiektu stałego [m],
Δd – dopuszczalna deformacja eksploatacyjna obiektu stałego po długotrwałym użytkowaniu [m].

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

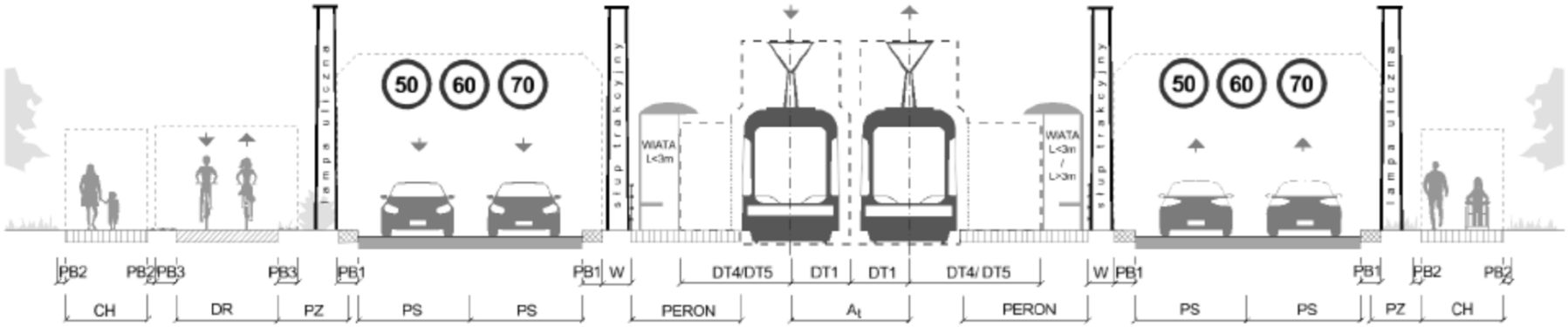
Tab. 7.5.5.1. Szerokości toru na łukach

Graniczne nominalne szerokości toru na łukach	**Szerokość toru na łuku [mm]**		
	Tor o szerokości nominalnej na odcinkach prostych 1435 mm		
	Trasy wszystkich typów		**Trasa typu *TS***
	Koła o szerokości 90-105 mm	**Koła o szerokości 105-120 mm**	**Koła o szerokości 120-135 mm**
maksymalna nominalna szerokość toru	1450	1455	1460
minimalna nominalna szerokość toru	1430	1430	1430

Graniczne nominalne szerokości toru na łukach	**Tor o szerokości nominalnej na odcinkach prostych 1000 mm**	
	Trasy wszystkich typów	
	Koła o szerokości 90-105 mm	**Koła o szerokości 105-120 mm**
maksymalna nominalna szerokość toru	1015	1020
minimalna nominalna szerokość toru	995	995

Zasady i przykłady z WRD 43 -3

Ulice klasy G lub Z o przekroju 2/2 – słupy trakcyjne po zewnętrznych stronach torowiska (odcinek z przystankami)

Wymiar minimalny [m] dla pudła wagonu o szerokości [m]	A_t rozstaw torów				DT1 kontur tramwajowej skrajni przestrzeni niezabudowanej	DT4 kontur tramwajowej skrajni dla budowli punktowych		DT5 kontur tramwajowej skrajni dla budowli ciągłych		W wymagany odstęp
	dla tras typu			A_{min}		na trasie	na przystanku	na trasie	na przystanku	
	TS	TB	TC							
2,40	3,50	3,00	3,50	2,90	1,45	1,70	2,75	1,95	3,25	zależy od wyposażenia: słupy, ogrodzenia, wiaty, bariery
2,50	3,50	3,00	3,40	3,00	1,50	1,75	2,80	2,00	3,30	
2,65	3,50	3,30	3,30	3,15	1,58	1,83	2,88	2,08	3,38	
2,90	4,00	-	-	3,75	1,85	1,95	3,00	2,20	3,50	

Więcej typowych przekrojów – w wytycznych